

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 stycznia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 27 grudnia 2017 r. odmówił A. N. (1) prawa do rekompensaty za pracę w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczona nie udowodniła 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. ZUS nie uwzględnił do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu: od 22 października 1975 r. do 31 października 1980 r. oraz od 10 października 1983 r. do 30 września 1991 r., ponieważ świadectwo pracy wykonywania prac w szczególnych warunkach nie jest wystawione przez pracodawcę, a przez archiwum tj. jednostkę przechowującą.

/decyzja k. 24 plik III akt ZUS/

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła wnioskodawczyni, zarzucając zaskarżonej decyzji naruszenie art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz o naruszenie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, poprzez przyjęcie, iż nie przedstawiono świadectwa pracy, czy też innego zaświadczenia na udokumentowanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i tym samym, iż nie udowodniono wymaganego 15-letniego okresu pracy wykonywanej w tych warunkach w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy. W konsekwencji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie jej prawa do wypłaty rekompensaty za pracę w szczególnych warunkach, ponadto wniosła o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

/odwołanie – k. 3 – 8/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podnosząc argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 11 – 12/

Wyrokiem z dnia 30 sierpnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Łodzi - VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. w sprawie VIII U 655/18 po rozpoznaniu odwołania A. N. (1) od decyzji ZUS II Oddział w Ł. z dnia 26 stycznia 2018 r. o rekompensatę z tytułu pracy w szczególnych warunkach oddalił odwołanie ubezpieczonej. W uzasadnieniu wskazał, że okres wykonywania pracy w charakterze członka spółdzielni nie może zostać zaliczony do okresu, od którego zależy prawo do rekompensaty w związku z pracą w szczególnych warunkach, bowiem wnioskodawczyni nie pozostawała w spornym okresie w stosunku pracy, lecz wykonywała jedynie pracę na rzecz spółdzielni produkcyjnej w następstwie ciążącego na niej obowiązku członkowskiego. Zgodnie zaś z przepisami art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przepisy te nie mają zastosowania do członków spółdzielni produkcyjnych, świadczących pracę na podstawie stosunku członkostwa.

/wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych – k. 47, sygn. akt III U 655/18, uzasadnienie – k. 50 -56/

Apelację od w/w wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi złożyła A. N. (1), zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez przyznanie jej prawa do wypłaty rekompensaty za pracę w warunkach szczególnych, a nadto wniosła o zasądzenie kosztów procesu od organu rentowego.

/apelacja wnioskodawczyni k. 59 – 63/

Wyrokiem z dnia 9 lipca 2019 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie III AUa 1145/18 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za drugą instancję. Sąd Apelacyjny argumentował, iż A. N. (1), będąc zatrudnioną w (...) Spółdzielni Pracy im.

L. P. w P. świadczyła pracę na podstawie spółdzielczej umowy o pracę, a nie (jak przyjął Sąd I instancji) w ramach członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej. Nie ma zatem przeszkód, aby okres ten nie był uznany za pracę w warunkach szczególnych. Sąd Apelacyjny wskazał, że powołane przez Sąd Okręgowy bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów powszechnych, dotyczące członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, nie ma zastosowania w przedmiotowej sprawie, gdyż wnioskodawczyni nie była członkiem rolniczej spółdzielni produkcyjnej, a członkiem spółdzielni pracy. W konsekwencji Sąd pierwszej instancji naruszył prawo materialne, poprzez nieprawidłowe odniesienie normy prawa materialnego do ustalonego (bądź występującego w sprawie) stanu faktycznego, czyli kwestii porównania okoliczności stanu faktycznego z elementami hipotezy danej normy prawnej i poddania tego stanu ocenie prawnej na podstawie treści tej normy.

Reasumując, Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania, uznając, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy.

/wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych – k. 81, sygn. Akt III AUa 1145/18, uzasadnienie k. 87-94 /

Na rozprawie w dniu 16 grudnia 2019 r. wnioskodawczyni poparła odwołanie.

/e-prot. z 16.12.2019 r.: 00:00:45-00:00:55 - płyta CD k. 107/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni A. N. (1) urodziła się w dniu (...)

/bezsporne/

Wnioskodawczyni była zatrudniona w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w P. w okresie od 22 października 1975 r. do 30 września 1991 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku dziewiarza. Podczas zatrudnienia wnioskodawczyni korzystała z urlopu wychowawczego w okresie od 1 listopada 1980 r. do 9 października 1983 r.

/świadcstwo pracy – k. 15 plik III akt ZUS, akta osobowe w kopercie – k. 32/

(...) Spółdzielnia Pracy im. (...) w P. produkowała odzież damską i dziecięcą. Przez cały okres zatrudnienia w Spółdzielni wnioskodawczyni była zatrudniona na stanowisku dziewiarza. Pracowała na dziewiarni, na której był hałas, kurz i było duże zapylenie. Na oddziale było około 40 maszyn. Do każdej maszyny był przyporządkowany dziewiarz. Ubezpieczona pracowała od 5.00 do 13.00 i od 13.00 do 21.00, w soboty od 5.00 do 11.00. Wnioskodawczyni była członkiem Spółdzielni. Miała wypłacane dywidendy.

/zeznania wnioskodawczyni – k. 39 w zw. z zeznaniami z dnia 16 sierpnia 2018 r. – 00:02:40 – 00:05:13 – płyta CD – k. 45 oraz w zw. z zeznaniami z dnia 16 grudnia 2019 r. – 00:00:55 – 00:06:40, 00:07:59 – 00:08:27 – płyta CD – k. 107, zeznania świadka K. K. – k. 39 verte, zeznania świadka B. J. – k. 39 verte – k. 40, zeznania świadka M. D. – k. 40/

W dniu 25 sierpnia 1999 r. Spółdzielczy Ośrodek (...) w P. wystawił wnioskodawczyni świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w których zaświadczono, że w okresie zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w P. od 22 października 1975 r. do 31 października 1980 r. i od 10 października 1983 r. do 30 września 1991 r. ubezpieczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych na stanowisku dziewiarza wymienionym w wykazie A dziale VII poz. 4 pkt 12 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do

uchwały nr 80/83 Zarządu Centralnego Związku (...) z dnia 30 czerwca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych spółdzielczości pracy.

/świadectwo wykonywania pracy w warunkach – k. 5 plik II akt ZUS/

W dniu 23 maja 2012 r. A. N. (1) złożyła wniosek o emeryturę.

/wniosek k. 1- 3 plik II akt ZUS/

Decyzją z dnia 31 maja 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił A. N. (1) prawa do wcześniejszej emerytury podnosząc, że do dnia 1 stycznia 1999 r. nie udowodniła 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

/decyzja – k. 14 plik II akt ZUS/

Ubezpieczona złożyła odwołanie od w/w decyzji.

/odwołanie – k. 16 plik II akt ZUS, k. 2 w aktach VIII U 2452/12/

Wyrokiem z dnia 9 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie wskazując w uzasadnieniu, że ubezpieczona nie posiada stażu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego 15 lat. Sąd nie uwzględnił pracy w (...) Spółdzielni Pracy im. (...), gdyż wnioskodawczyni była członkiem tejże Spółdzielni, zaś przepisy o pracy w szczególnych warunkach nie mają zastosowania do członków spółdzielni, których praca oparta jest o zasady członkostwa i o udział w zarządzaniu spółdzielnią.

/ wyrok – k. 20 plik II akt ZUS, k. 19 w aktach VIII U 2452/12, uzasadnienie – k. 22 – 25 w aktach VIII U 2452/12/

Ubezpieczona w dniu 27 grudnia 2017 r. złożyła wniosek o przyznanie emerytury z rekompensatą.

/ wniosek – k.7 plik III akt ZUS/

W piśmie z dnia 15 marca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. wskazał, że po analizie wszystkich dokumentów – do stażu pracy w warunkach szczególnych A. N. (1) można zaliczyć okres zatrudnienia od 12 maja 1994 roku do dnia

31 grudnia 2008 roku w (...) sp. z o.o., co oznacza, że legitymuje się ona okresem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze wynosi 14 lat, 7 miesięcy i 23 dni okresów ubezpieczenia, w tym 14 lat, 2 miesiące i 8 dni okresów składkowych oraz 5 miesięcy i 15 dni okresów nieskładkowych.

/pismo organu rentowego - k.32 plik III akt ZUS/

W (...) sp. z o.o. w P. wnioskodawczyni była zatrudniona od 12 maja 1994 roku do dnia 31 października 2009 roku w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku dziewiarza. W świadectwie pracy z dnia 30 października 2009 roku zakład pracy wskazał, że w okresie zatrudnienia od 12 maja 1994 roku do dnia 31 października 2009 roku wnioskodawczyni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę w warunkach szczególnych na stanowisku dziewiarza wymienionym w wykazie A dziale VII poz.4 wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

/świadectwo pracy k.21 akt o świadczenie przedemerytalne ZUS/

Przez cały okres pracy w (...) sp. z o.o. w P. wnioskodawczyni wykonywała pracę dziewiarza na maszynach dziewiarskich.

/zeznania wnioskodawczyni – 00:00:55 – 00:06:40 w zw. z 00:07:59 – 00:08:27 – płyta CD – k. 107/

Powyższy stan faktyczny Sąd odtworzył na podstawie powołanych dowodów w postaci wskazanych dokumentów osobowych z badanego okresu, których wartości dowodowej pod względem autentyczności nie podważyła żadna ze stron, a Sąd nie znalazł powodów by czynić to z urzędu, a także na podstawie przesłuchania odwołującej oraz zeznań świadków, które to zeznania okazały się w całości spójne ze wskazanymi dokumentami. Zgromadzone dokumenty, zeznania ubezpieczonej i świadków nie budzą wątpliwości, co do ich wiarygodności, uzupełniają się wzajemnie i stanowią tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 21 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1924 ze zm.) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

Stosownie do treści ust. 2 tego przepisu rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W myśl art. 23 ust.1 i 2 powołanej ustawy ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę; rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Celem rekompensaty, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (zob. np. M. Zieleniecki, Komentarz do art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX/el. 2017; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31.03.2016 r., III AUa 1899/15, LEX 2044406).

Przepisy art. 2 pkt 5 i art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych formułują dwie zasadnicze przesłanki nabycia prawa do rekompensaty, tj.:

- 1) nienabycie prawa do emerytury pomostowej,
- 2) osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat.

Przesłanką negatywną zawartą w art.21 ust.2 ustawy o emeryturach pomostowych jest nabycie prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Skoro zgodnie z art. 23 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, a zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., za których były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 r., to warunek sformułowany w art. 21 ust.2 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Analiza układu warunkującego prawo do emerytury pomostowej prowadzi do wniosku, że świadczenie to przysługuje tym pracownikom, którzy osiągnęli co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ale nie nabyli prawa do emerytury

pomostowej z powodu nieuznania ich pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

W przedmiotowej sprawie bezsporne jest, że odwołująca nie nabyła prawa do emerytury pomostowej ani prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Stosownie natomiast do treści art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1270) za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei przepis art. 32 ust. 4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.).

Z § 1 cytowanego rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Przepis § 2 ust. 1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W toczącym się postępowaniu wnioskodawczyni domagała się ustalenia, że w okresie zatrudnienia od 22 października 1975 r. do 30 września 1991 r. w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w P. wykonywała pracę w warunkach szczególnych i tym samym spełnia warunki do przyznania rekompensaty. Bowiem w niniejszej sprawie organ rentowy nie zaliczył wnioskodawczyni okresu pracy w (...) Spółdzielni Pracy argumentując, że świadectwo pracy wykonywania prac w szczególnych warunkach nie zostało wystawione przez pracodawcę, a przez archiwum tj. jednostkę przechowującą.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji.

Natomiast rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. 2011. 237.1412) określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia.

W myśl § 21-23 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 25 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Tym samym brak świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych lub wydanie świadectwa, które nie spełnia wymagań formalnych nie przekreśla ustalenia, że tego rodzaju praca była wykonywana. W szczególności ubezpieczony może wykazywać innymi środkami dowodowymi, że praca świadczona była w warunkach szczególnych. W postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się bowiem te same reguły dowodzenia, jak w zwykłym procesie cywilnym. W szczególności zastosowanie mają art. 6 k.c., art. 232 k.p.c. Strony mają też prawo podważać moc dowodową dokumentów, w tym także świadectwa pracy, które jest dokumentem prywatnym i podlega ocenie przez sąd zgodnie z zasadami art. 233 § 1 k.p.c. W postępowaniu sądowym nie jest dopuszczalne oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków, w sytuacji, gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwne./tak SA w Szczecinie w wyroku z dnia 20 lipca 2016 r, III AUa 690/15, LEX nr 2121869 /.

W sprawie o świadczenia z tytułu pracy w warunkach szczególnych, gdzie przedmiotem ustaleń sądu ma być charakter zatrudnienia, dokonywanie ustaleń stanu faktycznego odbywa się z reguły poprzez przeprowadzenie dowodów osobowych oraz - o ile to jest możliwe - dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych. Osobowe źródła dowodowe (w tym zarówno zeznania świadków, jak i strony procesowej) muszą być skonfrontowane z istniejącą dokumentacją i dopiero uzyskanie przekonania graniczącego z pewnością co do przebiegu zatrudnienia, może pozwolić na pozytywne rozstrzygnięcie o prawie do świadczeń. Ocena osobowych źródeł dowodowych musi być przy tym wolna od jakiegokolwiek dowolności, uwzględniając reguły logiki oraz zasady doświadczenia zawodowego / tak SA w Szczecinie w wyroku z dnia 27 października 2016 r III AUa 41/16 LEX nr 2151525/.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r. I UK 393/10).

Przedkładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że wnioskodawczyni w okresie zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w P. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy świadczyła pracę na stanowisku dziewiarza, odpowiadającą działowi VII (praca w przemyśle lekkim) poz. 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. „praca przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych”. Do prac tego rodzaju należą wymienione w załączniku nr 1 do uchwały nr 80/83 Zarządu Centralnego Związku (...) z dnia 30 czerwca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych spółdzielczości pracy w dziale VII pod poz. 4 pkt. 12 prace na stanowisku „dziewiarza falowarek, szydełkarek i osnowarek”.

Jak ustalono na podstawie zebranego materiału dowodowego, ubezpieczona przez cały okres zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w P. wykonywała pracę przy maszynie dziewiarskiej służącej do produkcji odzieży damskiej i dziecięcej. Okoliczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych potwierdza nadto dokument z dnia 25 sierpnia 1999 r. wystawiony przez Spółdzielczy Ośrodek (...) w P., z którego wprost wynika, iż ubezpieczona zatrudniona była na stanowisku dziewiarza. W ocenie Sądu zebrane w sprawie dowody są miarodajne i pozwalają ocenić rzeczywisty charakter zatrudnienia ubezpieczonej, wykonywanych przez nią zadań i czynności pracowniczych.

Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny okoliczność, że wnioskodawczyni będąc członkiem spółdzielni i jej pracownikiem nie wyklucza możliwości zaliczenia tego okresu zatrudnienia do okresu pracy w warunkach szczególnych. Zgodnie bowiem z art. 2 k.p. pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę. Jeżeli zatem wnioskodawczyni w spornym okresie, będąc zatrudnioną w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w P. świadczyła pracę na podstawie spółdzielczej umowy o pracę, to nie ma przeszkód, aby okres ten był uznany za pracę w warunkach szczególnych. Ustawodawca tylko w przypadku rolniczej spółdzielni produkcyjnej nie przewidział formy zatrudnienia występującej w spółdzielni pracy, w której stosunek pracy pomiędzy spółdzielnią a jej członkiem nawiązuje się przez spółdzielczą umowę o pracę (art. 182 § 3 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze; tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1285). Spółdzielnie pracy mają za przedmiot działalności prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków (art. 181 ustawy - Prawo spółdzielcze)

i mają obowiązek ustawowy pozostawania ze swoimi członkami w stosunku pracy (art. 182 § 1 zd. 1 tej ustawy). Z dowodów zebranych w sprawie jednoznacznie wynika, że pracownicy spółdzielni pracy byli jej członkami, ale wszyscy mieli zawarte umowy o pracę. W konsekwencji należy zaznaczyć, że swoje rozstrzygnięcie Sąd opiera w szczególności na zeznaniach świadków, gdy brak jest wystarczającej dokumentacji pracowniczej lub jest ona niepełna. (por: wyrok SN z 21.12.2004 r. , I UK 96/04). Zatem mając na względzie powyższe, należy przyjąć, że wykonywanie pracy w warunkach szczególnych przez A. N. (2) będącą jednocześnie członkiem spółdzielni pracy na podstawie spółdzielczej umowy o pracę podlega zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych, gdyż osoba ta w myśl ww przepisów jest pracownikiem, a co za tym idzie ma prawo do wypłaty rekompensaty pieniężnej w formie dodatku do kapitału początkowego.

Ponadto Sąd zważył, że w rozpoznawanej sprawie nie było wątpliwości, że wnioskodawczyni w okresie zatrudnienia od 12 maja 1994 roku do dnia

31 grudnia 2008 roku w (...) sp. z o.o. w P. przez cały czas wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę dziewiarza odpowiadającą działowi VII (praca w przemyśle lekkim) poz. 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. „praca przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych”. Do prac tego rodzaju należą wymienione w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. w dziale VII pod poz. 4 m.in. prace na stanowisku „dziewiarza falowarek, szydełkarek i osnowarek”.

Powyższy okres zatrudnienia nie był ostatecznie sporny, gdyż Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w piśmie z dnia 15 marca 2018 r. wskazał, że po analizie wszystkich dokumentów – do stażu pracy w warunkach szczególnych A. N. (1) można zaliczyć okres zatrudnienia od 12 maja 1994 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku w (...) sp. z o.o., co oznacza, że legitymuje się ona okresem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze wynosi 14 lat, 7 miesięcy i 23 dni okresów ubezpieczenia, w tym 14 lat, 2 miesiące i 8 dni okresów składkowych oraz 5 miesięcy i 15 dni okresów nieskładkowych.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie zgromadzony materiał dowodowy bezsprzecznie wskazuje, że w powyższych okresach zatrudnienia w (...) sp. z o.o w P. i w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w P. wnioskodawczyni pracowała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach łącznie przez ponad 15 lat.

Zgodnie z art. 23 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę.

Jak stanowi art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. ZUS, wypożyczając akta ZUS